

DEBRECZENI HIRLAP

Előfizetési árak: Egész évre 10 frt., félévre 5 frt., negyedévre 2 frt 50 kr., egy óra 1 frt.

Megjelenik mindennap, vasárnap kivételével.

A szerkesztésért felelős

Kutasi Imre

kiadó: laptulajdonos.

Szerkesztőség: Nagy-Várud-utca 2087. sz. Gáll-ház (emelet).
Kiadóhivatal: Nagy-Várud-utca 2087. sz. Gáll-ház (földszint).
Hirdetéseket a legméréskeletesebb árszámítás mellett vétetnek fel.
Egyes szám 4 kr.

Nehéz helyzet.

Debreczen, augusztus 3.

(P. L.) Magyar kormány soha még nehezebb politikai probléma előtt nem állt, mint ma áll a Bánffy-kormány. Ezt írja teljes egyértelműséggel az ellenzéki sajtó, mely gyönyörűzettel lesi, hogy mikor fog már bekövetkezni a Bánffy-kormány bukása. Pontosan ki van számítva az ellenzéki lapokban, hogy:

a) ha Bánffy komolyan veszi az ígéreteit, akkor meg kell buknia;

b) ha nem veszi komolyan az ígéreteit és szinleg visszalép, hogy újra kabinetet alakítson, akkor meg kell buknia.

c) ha egyik eset sem következik be, akkor az ellenzéki obstrukció következtében kell megbuknia.

Ezekben a kombinációkban az ország sorsa nem játszik szerepet. A fődolog az, hogy Bánffy Dezső báró kabinetje megbukjék.

A dolog azonban úgy áll, hogy Bánffy Dezső báró már nem először áll ilyen helyzet előtt. Sokszor írták már meg azt az ellenzéki lapok, hogy: magyar kormány soha még nehezebb politikai probléma előtt nem állt, mint most. Az eredmény mégis mindig az volt, hogy a Bánffy-kormány megoldotta a problémát és mind annyiszor fenomenális diadalt aratott ellen ségei felett.

Eleinte csodálatos vakszerencének nézték a Bánffy diadalait, később azonban

elkezdtek belátni, hogy a vakszerencse még sem találhatja minden alkalommal fején a szöveget és az ellenzéki pártok elkezdtek respektálni a miniszterelnök politikáját.

Most azonban biznak erősen abban, hogy az ut mindenfelől el van zárva, a miniszterelnök kelepezébe került.

Ugron Gábor meginterwievoltatta magát és nagy veszedelmet jövendő és valahonnan a lomtárból előszedik a miniszterelnöknek egy — állítólag bizalmas körben elejtett — nyilatkozatát, mely azt magyarázza, hogy ha ez a kabinet demissionál, többé Magyarországon alkotmányos kormány nem lesz; s világgá kürtölik a kabinetválságon kívül a pártválságot, majd magát az alkotmányválságot is.

Ennek a könnyelmű és meggondolatlan szószátyárságnak azonban jelentőséget tulajdonítani alig lehet akkor, midőn a komoly sajtó félhivatalosan megerősíti, hogy Magyarország a Nistparagráf alapján álló Ausztriával kiegyezést létesíteni nem fog s hogy a provizorium meghoszszabbításáról szólni sem lehet, mert a Bánffy-kabinet a törvényhozásnak tett ígéreteit meg nem szegi, azokat becsületesen megtartja.

De nem is úgy áll ez a dolog, hogy Bánffy majd itt, vagy amott ígéretet tesz és ez ígéret mellett semmivé lesz a nemzet akarata. Hiszen balgaság azt gondolni is, hogy a magyar nemzet sakkfigurákból áll csupán, melyeket akár Bánffy, avagy

bárki más, tetszése szerint taszigálhat ide, vagy amoda.

Az ország sorsát mikor elvégzik, abba még a miniszterelnökön kívül is sokan beleszólnak. Ott vannak a kormányelnök mellett a kabinet tagjain kívül a nemzet legkiválóbbjai. Ott vannak Szilágyi Dezső, Wekerle Sándor, Csáky Albin gróf, Tisza Kálmán, Hieronymi Károly, Enyedi Lukács, Falk Miksa és a szabadelvűpártnak még ezeken kívül is számos, kiváló nagy alakja, mindannyian a legmagasabb államférfiúi képeségekkel megáldott zseniális férfiak, kiknek véleménye tudvalevőleg mindig döntő szerepet játszik a miniszterelnök kormányzási tevékenységében.

Igazán felesleges így az Ugron Gábor jóstehetsége, feleslegesek azok a sejtéseken alapuló okoskodások, melyek a parlamenti vakáció tartama alatt kénytelen-kelletlen megszületnek és a szenvedélyek felzaklatására egyenesen utaznak.

A nemzet meg van győződve és meg lehet győződve arról, hogy sorsát bölcs mérséklettel és gondos körütekintéssel intézik, mert e nehéz viszonyok között is olyan államférfiak kezére van bízva minden ügye, kiknek zsenialitásáról számos alkalommal meggyőződhattunk már.

Ha majd csakugyan arról lesz szó, hogy az önálló berendezkedés munkáját a gyakorlati életben is megkezdjük, s amint félhivatalosan már többször is konstatálták semmi egyébről szó nem lehet, ha a

A DEBRECZENI HIRLAP TÁRCZÁJA

Vidám versek.

A forró augusztusban, mikor az ember csak teng s gondolatok nélkül huzza napjait egymásután, a mi unalmas napjainkat egy bohó poéta zavarja meg, be kopogtat legújabb kötetével s ami elfáradt, fásuló lelkünket felrázza álmoságából, felvillanyozza kedélyünket s egy percze elfeledjük az unalmat az egyhangúságot, nevetünk szívből, kaczagunk soká...

Augusztusban verses könyvvel lepni meg a világot, szokatlan merészség, mit ha megboósáthatunk is, tesszük a versekért, — de mind azáltal egy kicsit duzzogunk, hogy miért merészkedett valaki megzavarni minket...

Ha vannak sokszoros milliomosok, vannak sokszoros versírók is. De míg a millió mosoknál a milliók egy formáságában rejlik sokszorososságuk, a versíróknál a sokoldalúságba Elégiákkal könnyet csalni ki a szemekből és bohó, esintalan versekkel megnevetetni, irni prózában és versban, ma erről, holnap arról, eb-

ben áll Szirén ereje ebben van a tudása, innen a sikere.

Nem nagy dobbal ütött, reklámok, nem tolakodó nagyképű frázisok, a mik a köz hullámain felszínére vetik a poéták művét önön magában rejlik az erő, a mi vonz és tért foglal azon a mezőn, a min ma százával haladnak a beteges reproductiók, nem ezélozva egyebet, mint egy-egy diesszomjas ifjunak lelkét mardosó nagyravagyását kielégíteni, ha egyébként nem is, legalább avval, hogy a türelmes nyomdafesték jószívűségével vissza élve itt lássák ragyogni nevüket ifju lelkők első megnyilatkozásán.

Nem a kollegiálitás, ha nem az olvasó szól belőlünk, a mikor egyetmást elmondunk Szirén (Szini Péter) Vidám verséről, s ezt is tesszük azért, mert hálásan viszonzni akarjuk azt a pár derűs órát, a mit Szirén esintalan versének köszönhetünk.

Egy kis praktikus filozófiával nyitja meg versei sorát Szirén indokolva, hogy miért lehet a verseibe vidámságot s miért nem zeng a szerelemről és a többiről.

Nem tud az ma érvényesülni.
Aki ma okes dologba fog.

Életfilozofia s egy csöpp satira is a két sorban megértheti, aki megakarja.

Tulnyomólag leírások, életképek szellemesen megírt halmazából áll a verskötet, itt ott még egy párt gyorsfénykép, egy egy sikerült, megkapó ecset vonás, humor kedély és szellemiség, mind rimbe szedve, gond, esin a verselésben, — evvel lehetnérvíden jelezni Szirén verskötetét.

Igaz, hogy itt ott egy csöppnyi pongyolaság is kéri de könnyen megboósátja az ember, nagy hibául nem lehet felróni egy ujság írónak, a ki a mát énekl meg a mának, a napnak dolgozik s nem a jövőnek.

Ezért siklik tovább az ember Szirén versinél a hibákon, hisz amugy sem nagyok, meg kevesen is vannak s mindezt pedig szívesen elnézzük a sok jó kárpótól a kevés gyengéért.

A sok szónál jobban diesséri szerzőt maga a „saját termék“, innen onnan kiszedtünk egyet, hogy ne csak mi, hanem a szemelvények is tegyenek tanu bizonyoságot a sorainkban elmondottakról.

Hatásos beszéd.

Alamizna adásáról
Beszölt a pap igen szépen;
Zsugori ur is jelen volt
A hallgatók tömegében.

bécsi birodalmi tanács nem funkcionált akkor is helyt állanak a szabadelvű kormány és a szabadelvűpárt oszlopos tagjai mert kétségtelen dolog, hogy ezidőszerini Európának talán egyetlen államában sincs annyi nagyraemelt államferfiu, mint a magyar fővárosban.

Minden, ami eddig a kiegyezési válságban történt, világos bizonyíték amellett, hogy a folyton fokozódó nehéz helyzet daczára, a magyar kormánynak minden mozdulata a legtökéletesebb volt. — egyetlen fordulata sem volt olyan ennek a változatokban és fondorlatokban gazdag politikai mozgalomnak, melylyel szemben a magyar kormány teljesen vértelve nem lett volna. A mi gazdasági érdekeink tökéletesen védve vannak akkor is, ha Ausztriában csoda történék, akkor is, ha Ausztriának alkotmánya nem lesz.

Jakabffy államtitkár beköszöntője. Jakabffy Imre, a L a t k ó c z y Imre helyére kinevezett belügyi államtitkár tegnap délelőtt foglalta el hivatalát. A belügyminiszterium összes tisztviselői délelőtt fél tizenkét órakor gyűltek össze a miniszterium nagy tanácstermében, hol a Horváth Emil eln. titkár ki séretében megjelent új államtitkárt a tisztí személyzet meleg éljenzéssel üdvözölte. Majd S z é l l Ignác államtitkár lépett elő ki igen meleghangú beszédben tolmácsolta a maga és a tisztikar érzelmeit.

A hosszantartó éljenzés lecsipapultával J a k a b f f y Imre a következőkben válaszolt:

Méltóságos államtitkár ur! Tisztelt uraim! Midőn felséges urunk királyunk legmagasabb elhatározásából kifolyólag államtitkári állásomat elfoglalom, mindenek előtt fogadják mélyen érzett köszönetemet szívélyes és rokonszenves üdvözlő letükért, valamint a hízegő elismerésért, melyel a méltóságos államtitkár ur eddigi működéséről nyilatkozni szives volt.

En is úgy érzem, hogy nem vagyok idegen az urak körében, mert nemcsak a hivatalos érintkezés kapcsolt bennünket eddig is egymáshoz, hanem az a meleg szívélyes viszony is, melyet a tisztikar több kiváló tagjával fentartani szerencsém volt. Nagy súlyt helyezek erre a szívélyes viszonyra és kérem is, hogy a hivatás közösége mellett a k ö l c s ö n ö s bizalom is legyen az a kapocs, — mely bennünket

Olyan szép volt, mondá otthon
Nejének a vén zsugori —
Magamnak is nagy kedvem jött
Házról házra koldulgatni!

Ellenkező hatás.

Vigasztalja a pap
A zokogó férjet;
„Ne sirj! Feleséged
Az egékbe tért meg!

Ha majd elérkezik
A szebb lét reggele
Az egék egében
Találkozol vele!

Jutalmát veszi ott
Minden hívő lélek; ...
És a férj rebegi;
„Éppen attól félek!”

Az ilyen vidám, bohó versek rendszeren csak úgy, a felületen kívánnak hatni, míg Szirén vidám dalaiban — a legtöbben — kitor a jellemzés, erősen odavetve, kiri a szarkasztikus humor, vagy egy-egy szatirikus megjegyzés, főleg ott, a hol a századvég napi kis-tóriából szedi ki poemáinak anyagát.

összekössön, mivel így könnyebben fogunk feladatunknak megfelelni. (Eljenzés.)

Jelszavam: az állhatatos munkásság, melynek teljesítésénél a közérdek magas eseményeinek, valamint a törvény és jogtisztelet iránti szempontoknak hódolok. Nem riadok vissza tehát a sok munkától, noha jól tudom, hogy azon nagy nemzeti céloknál és érdekeknél fogva, melyek a belügyi kormányzattal szoros kapcsolatban vannak, sok, nehéz és fontos feladatknál kell segédkeznem. És nem hiányzik bennem az erős akarat sem, hogy állásomat, a mire mélyen tisztelt főnökünk, belügyminiszter ur ő nagyméltósága kitüntető bizalma tolytán vállalkoztam, tölem telhető gondossággal és lelkiismeretességgel töltssem be. De tudatában vagyok annak is, hogy nem nélkülözhetem azt a kiváló szakértelmet, szellemet és erőt, a mi a belügyi tisztikar eddigi munkálkodásában nyilvánult, mert e nélkül az összehangzatos működés sikerét biztosítani nem lehet. Engedjék tehát kérem, sziveskedjenek tapasztalataik gazdag tárházát megosztani számomra, hogy abból is megszerezsem mindazt, a mi felelősségteljes állásom becsületes betöltésére szükségnek mutatkozik.

Ezt és jóindulatu támogatásukat most és mindenkorra kérve ajánlom magamat szíve hajlamaikba (Hosszantartó lelkes éljenzés.)

Ezután S z é l l Ignác államtitkár a tisztikar legtöbb tagját bemutatva az új államtitkárnak, ki később az osztályfőnököket és osztályvezetőket hivatali helyiségeiben külön-külön fogadta.

Esterházy család. P á r i s b ó l jelentik hogy Esterházyra legújában igazán épületes dolgok sütek ki. Az a tiszt, a kit a francia vezérkar eddig minden büntetéstől meg tudott menteni, most már úgy látszik, alig fog megszabadulni a fegyháztól. Ma a Siécle szerint, Esterházy Christian, a saját unokatestvére jelentette fel nagyobb családok miatt. Esterházy őrnagy ugyanis azt mesélte unokafivérének, hogy ő báró Rothschild Zsigmondnak egy párbajgyűben nagy szolgáratokat tett, a miért a báró halálból huszonöt százalékkal kama-toztatja neki a pénzt. — Ily módon kicsalt Christiantól 38 000 frankot, de ezt a pénzt persze nem adta Rothschild bárónak, a ki különben nem is adott volna neki oly óriási kamatokat. Esterházy szépen megtartotta magának a pénzt. De nehogy az unokafivére ezt észrevegye, egy darabig pontosan fizette neki a huszonöt százalékos kamatokat, úgy, hogy rokonja igazán azt hitte, — hogy az a mese Rothschildról igaz dolog. De egyszer csak ki-

fogyott az őrnagy a pénzből és nem tudta fizetni a kamatot. — Ekkor Christian visszakövetelte a tőkét. Esterházy őrnagy persze mindenféle kifogásokkal állt elő. Csak hogy ez nem használt, mert unokafivére fogta magát és egyenesen elment Rothschildhoz, a ki kijelentette neki, hogy az egész dologról egy szót sem tud. Erre aztán megtörtént a feljelentés.

A lapok jelentése szerint a bíróság vizsgálatot rendelt el ama családi feljelentés ügyében, a melyet Esterházy őrnagy ellen unokafivérének Keresztély tett. Az új ügyet külön fogják tárgyalni.

Vörös László bucsuzása.

Budapest, aug. 2.

A kereskedelmi miniszteriumban beállott államtitkár válság ma nyert befejezést. — A B u d a p e s t i K ö z l ö n y k ö r á b b i értesüléseink megerősítéssel ma a következő két királyi elhatározást publikálja:

Kereskedelemügyi magyar miniszterem előterjesztésére farádi V ö r ö s László államtitkárt ezen állásától, eddigi buzgó működésének elismerése mellett, saját kérelmére felmentem.

Kelt Ischlben, 1898. évi július hó 29 én.

F e r e n c z József, s. k.
Báró Dániel Ernő, s. k.

Kereskedelemügyi magyar miniszterem előterjesztésére dr. S e h m i d t József, a szabadalmi hivatal elnökét kereskedelemügyi magyar miniszteriumom államtitkárává kineveztem.

Kelt Ischlben, 1898. évi július hó 29 én.

F e r e n c z József, s. k.
Báró Dániel Ernő, s. k.

V ö r ö s László távozását arról a helyről, melyre egészen saját tudása és ereje segítségével küzdött fel magát, mindenki sajnálattal látja. A magyar vasuti ügy fejlődése körül nagy érdemeket szerzett magának, melyek elismerést találtak még a külföldön is. A kereskedelmi miniszteriumnak huszonhét év óta volt hivatalnok. Kitűnő munkatársa volt B a r o s s Gábornak, ki felismerte, V ö r ö s László nagyképességét és mikor a halál kidöntötte a magyar közlekedésügye nagy reformátorát, utódja L u k á c s Béla sietett V ö r ö s Lászlót oly helyre állítani, hol az teljes mértékben fejthette ki nagy tapasztalait és képességeit. A mikor R e i s-

Lapunk szűk terénél fogva bővebben nem közölhetünk a versekből s inkább csak egy-egy szemelvényt kapunk ki innen onnan:

... A szegény kis hivatalnok
Nagy munkában görnyedezik,
De biztatja reménysege,
Hogy jobb helyre kinevezik.
Rég beadott kérvényére
Meg is jó a válasz végre;
Nem sok ám az, csupán ennyi!
„Türelemmel tessék lenni” stb.

... A süldő leányaim a polgári
Iskolát ki fogja már járni
Tud francziát, angolt, németet.
Rajról mértant és fest képeket;
Zongorázik, akár egy új Liszt!
De a főző kanált rá ne bízd!
A férj lakol meg e miatt,
Mert manapság ez a divat!..

Egyik legdallamosabb, jóízű vorset közöljük még, a melyik egyike a verskötet leg-szebb gyöngyeinek.

Molnár gazda.

Molnár gazda szünetlenül
Garat körül járda!

Felesége ajakiról,
Hangzik a vidám dal.

Molnár gazda! csapodár ám
A te feleséged;
Csalfa szinü; mézes ajku
Meg is csal a téged.

Mig te ott benn a malomban
A köveket vágod:
Az ő piros ajakáról
Más szedi a vámot!

Végnélküli sorát lehetne adni az idézeteknek, s minden idezésnél az volna a legbajosabb, kiválasztani a jók közül a jobbakat.

A kit érdekel egy bohém kedély kacagató, jó ízű munkája, okvetlen megfogja venni a Szirén könyvét, mit kívül belől egyformán esin, izlés, humor jellemez.

A verskötet esinos kiállítás a Csokonai nyomda érdeme; a külsővel méltó borítékot adtak a belső tartalomnak.

(L.-a)

s i g Edének a kereskedelmi miniszteriumba, éppen V ö r ö s László nagy érdemeinek elismerésül megtörtént az a szokatlan nagy eset, hogy nem a politikai élet szerepiői közül, hanem a dolgával és hatáskörével régen ismerős szakférfiut állították az államtitkárságra, hol V ö r ö s László szintén kitünően bevált.

Az utóbbi időben közte és minisztere báró D á n i e l között ismétlen merültek fel nézeteltérések, melyeket ha sikerült is négy ízben elsimítani, az ötödik és utolsó esetben annyira éleseké váltak, hogy V ö r ö s László nem hajolt többé semmi kapacitációra és magmaradt elhatározása mellett, hogy megváltik fontos állásától.

Igy történt, hogy V ö r ö s László ma bucsút vesz hivatalától, — melyben 27 éven keresztül nagy buzgósággal és sikerrel működött.

V ö r ö s László bucsuzásáról és az új államtitkár székfoglalásáról a következőket jelentjük:

A kereskedelemügyi miniszterium tisztikara ma délnben bucsuzott el V ö r ö s László, a távozó államtitkártól,

A miniszterium tágas nagyterme déli 12 óra felé megtelt az egybesereglett tisztviselőkkel, kik közt ott volt S c h m i d t József dr. az ujonnan kinevezett államtitkár is. Hivatalos bucsubeszédet a távozó államtitkárhoz saját határozott kivánságára nem intéztek — Pontban déli 12 órakor megjelent a teremben V ö r ö s László s ünnepies csendben, a meghatottságtól majdnem remegő hangon mondotta e b-szédet:

Ó cs. és apostoli királyi felsége, legkegyelmesebb urunk, a kereskedelemügyi miniszter ur Ó Nagyméltóságának legalázatosabb előterjesztése alapján saját kérelmemre működésemmek elismerése mellett, az ezen miniszteriumban viselt államtitkári állástól fölmenteni méltóztatván, ezzel köztisztviselői pályámnak befejezéséhez jutottam el

A legmagasabb helyről nyilvánult elismerés, szerény, de mindig törekvő munkásságomnak érdemén felüli jutalma, ezen legmagasabb elismerést legmélyebb alattvalói hálával és köszönettel fogadom minthogy ez természetesen magában rejti az öszkormány és a kereskedelemügyi miniszter ur Ó nagyméltóságának elismerését is, talán némi önértettel, de mindenesetre a köteleesség teljesítésnek nyugodt lelkiismeretével tekinthetek vissza hivatalnoki pályámra, a melyen mindég és állandóan a közérdek érvényesítését tartva szem előtt, szerény tehetségemet és soha nem lankadó igyekezetemet mindenkor arra irányoztam, hogy a miniszterium személyzete a király, haza és a társadalom iránti köteleességeit híven, buzgón teljesítve, közszolgálatban nélkülözhetetlen bizalmat nemcsak nem csak megarttsa, de mindinkább ki is érdemelje. (Élénk tetszés és éljenzés.)

Ma, e pillanatban, visszatérvén a multra büszke önértettel tölt el, hogy közgazdasági intézményeinknek fejlesztéséhez egy szemérményi munkával én is hozzájárulhattam. — Ott állottam, t. uraim, közlekedési intézményeink megvalósításának bölcsőjénél, szemlélhettem és láthattam közlekedési intézményeink óriási fejlődésének sikereit, láttam ápolhattam hazafiúi örömmel, közgazdaságunknak e misztériumra gondozására bizott egyéb ágazataiban is a fokozatos és mindig czélutdatos előhaladást és mindezen tényeken bizalmat látok e miniszterium jövő m ü k ö d é s é r e nézve is.

A kitartó munkásság, a köteleességnek mindig hű teljesítése, de különösen az utolsó három és fél évnél emberfeletti feledatai megviselték, megtámadták az én erőmet is. Már hosszabb idő óta látnom kellett azt, hogy e helyen való tovább megmaradás talán visszavonulás volna azon jóindulatu és buzgó támogatással, a melyben önök engem mindig részesei szíveskedtek és talán eljátszása lett volna azon kitüntető, általam soha meg nem érdemelt és meg nem hálálható rokonszenvenek is, melylyel az egész közvélemény szerény működésemet állandóan kísérte. (Lelkes éljenzés.)

Le kellett számolnom önmagammal és

felelősségem teljes tudatában azon meggyőződésre kellett jutnom, hogy egyelőre, ideiglenesen jogom, igényem, szükségem van a hosszabb pihenésre. Lemondtam.

A hatalomtól, a fényes állástól, melyet nem kerestem s a melyet önézélnek sohasem tekintettem, hanem csak eszköznek tartottam arra, hogy a haza iránti köteleességemet híven teljesítsem, könnyen, minden bánkódás nélkül válok meg s csak egy okoz nekem fájdalmat, t. uraim, s ez az, hogy nem fogok többé önökkel együtt dolgozhatni és nem fogom érezni az önök kartársi és baráti érzelmeinek közvetlenségét. (Lelkes éljenzés.) Biztosíthatom önöket uraim, hogy mindig meleg érdeklődéssel fogom kísérni működésüket és bárhová vezessen is a sors, azon emlékek és azon hála, a melyet önök buzgó támogatásuk által részemről kiérdemelték, soha megszűnni nem fog; mindig meleg érdeklődéssel, figyelemmel kísérem továbbra is munkásságukat és csékély erőmmel, tehetséggel mindig azon leszek, hogy hazafias törekvések, czélzataik érvényesülvén, az önök hazafias, önzetlen működése mindenütt kellőleg méltányoltassék.

Isten önökkel, uraim! (Hosszantartó éljenzés.)

Az új államtitkár székfoglalója.

A beszéd után, a mely az összes jelenvoltakra mély benyomást gyakorolt, V ö r ö s László megköszönte a perczekig tartó éljenzést

Ezután S c h m i d t József dr., az új államtitkár e szavakkal köszöntött be:

T. uraim! Mindenekelőtt fogadják szíves megjelenésüknek azon részéért, a mely engem is illet, őszintén érzett köszönetemet. (Éljenzés.)

En az: hiszem, hogy most, abban a pillanatban, a mikor a formaszéri bemutatás és ismerkedés kötelességein esünk túl, igen kevés mondani valóm lehet. Akarva hangsúlyozom azt, hogy ezt a mai megjelenést, a mai kölcsönös megismerkedést csak formaszéri ségnek tekintem. Hiszen az igazi ismerkedés, egymásnak megismerése és a magam részéről bizonyosan önöknek méltánylása is a további munka folyamán, együttes működésünk folyamán fog bekövetkezni. Méltóztatassék meggyőződve lenni arról, hogy ha van valami, a miért az állásomból folyólag reám váró igen nehéz feladatoknak teljesítésére némi megnyugvással vállalkozom, az csak az a tudat — remélem, hogy tudatnak mondhatom, — hogy az önök bizalom teljes működésére támogatására mindig számíthatok. (Élénk éljenzés.)

Ez az egyedüli, a mit e pillanatban önöktől kérek. Legyenék róla meggyőződve, hogy a magam részéről fobbe az együtt-s működésben mindig mindannyian a legnagyobb bizalommal fognak találkozni. Lelkes éljenzés.) Kérem ezt a magam részére is és ezzel a kérelemmel ajánlom magamat szíves indulatukba és barátságukba. (Hosszas élénk éljenzés.)

A fogadtatás véget ért.

Télyf Iván.

(1816—1898.)

A kerepesi-uti Pannónia-szálló egyik kis elsőemeleti szobájában ma reggel öt órakor örök álomra hunyta le szemét Télfy Iván, nyugalmazott egyetemi tanár, a kiváló görög tudós.

Magyar egyetem katedrájáról annyi lelkesedéssel és olyan alapossággal meg nem hirdette senki a görög tudomány tanait, mint Télfy Iván, a kinek meg kellett élnie azt hogy az ő dédelgetett kedvence, a görög nyelvet kiküszöbölték a gimnázium kötelező tantárgyai közül. A kik az ő nyomábalépnek mind messze elmaradnak mögötte és véle, a tőpörödött öreg emberkével sirba száll az étolsó jó öreg.

Tulajdonképpen Z i m a János volt a neve és lőt az anványelve. 1816-ban született Nagyszombatban és meglehetősen mozgalmas életet élt addig, míg mint Télfy Iván helyettes tanár lett az egyetemen. Volt kis-

pap, de nem tetszett neki a szemináriumi élet, ott hagyta tehát a szemináriumot és gyalogszerrel Trieszthe jutott. Ott a postánál napidíjas, majd a számvetéségoél gyakornok lett, de csakhamar ezt is megunta és 1838-ban visszajött a magyar fővárosba, a hol jogi tanulmányokat végzett. Ügyvéd is volt, a pozsonyi országgyűlésen pedig a távollevők köveje. 1846-ban a görög nyelv helyettes tanára, 1868-ban rendes tanára lett és mint ilyen 1886 decyember 1-ig működött. Egész kis könyvtárt tesznek ki a görög nyelvről és irodalomról irt könyvei és a hellenizmus érdekében kifejtett munkásságáért a Magyar Tudományos Akadémián kívül egész sereg külföldi tudós társaság választotta meg tagjává.

A görög király is méltányolta tevékenységét és a Megváltó-rend koronás aranykeresztjével tüntette őt ki.

Nem is volt beteg, csak az öregsége volt a betegsége. Véglgyöngülés döntötte ki az élők közül a konzervatív öreg urat, a ki huszonhét esztendeig lakott a Pannónia-szállóban.

Itt már ismerték minden szokását, ellesték rejtett gondolatát is, ő meg élte napnap utáu egyhangu életét. Ágyban sohasem feküdt mindig a pamlagon és a liften soha sem járt, mert félt, hogy baja lesz azzal az ördögös masinával. Kettedtél órakor megjelent a szálló éttermében ebédre és este hét órakor lefeküdt. E szokásától csak akkor tért el, ha bemutató előadás volt a Nemzeti Színházban, mert ilyen nem lehetett meg a nélkül, hogy a hegyesre kifent bajuszu kis egyetemi professzor végig nézzen.

Takarékosan élt s különösen az utóbbi években az öreg emberek megszokott módja szerint kuporgatni kezdte a garasokat. Vacsorára mindig tejet ivott és ötös kubánál drágább szivart sohasem szirt. A szálló alkalmazottjait is ilyen szivarral jutalmazta, ha valami szivességet tettek neki. Ilyenformán természetes, hogy vagyont kellett hátra hagyania, a mit az a nyilatkozata is valószínűvé trsz, melyet egyszer Hariss görög konzulnak testi-lelki barátjának mondott. — A konzul ugyanis figyelmeztette, hogy pénzeckéjét tegye valami bankba, mire Télfy kifakadt.

— Nem tehetem barátom, mert fizetnem kellene érte. Ezer forint után egy forintot kellene fizetnem és ez is harmincz forintot tenne ki.

Legalább 30000 forintjának kellett tehát lennie az utolsó jó görögnek, a kinek halottas ágyát nem állják körül jó rokonok. Egy öcsöce Amerikában cziärer és hogy vannak-e még rokonai, nem tudja. Néhány hét tel ezelőtt Harasztiba ment egy ismerős családhoz és onnan már összetörve, elgyengülve ment a fővárosba.

De azért konzervativságából nem engedett és naponta 2 pinczér támogatásával leballagott az étterembe ebédelni.

E hónap 3-án délután öt órakor temetik el a kerepesi-uti temető halottas házából és végtisztességén volt kartársain, a tudományos világ képviselőin és barátain kívül ott lesz néhány tisztos matróna, a ki régi emlékei között kutatva ott látja a fiatal Télfy Ivánt, a nők rajongó tisztelőjét.

Arany László halála.

— Saját tudósítónktól. —

Budapest, augusztus 2.

A r a n y László halála mindenfelé igaz s mély részvétet keltett. Nemcsak a főváros előkelő társasága, de a vidéken s a külföldön tartózkodók is levélben, táviratban siettek részvétüknek kifejezést adni.

A halottat tegnap este helyezték díszes ravatalra a Földhírelintézet elsőemeleti nagytermében. Lépcsőzetes emelvényen áll a díszes aranyozott érczkoporsó, a melyet tömördek kandeláber s égő gyertya vesz körül. A koporsó üvegfedelén keresztül látszik Arany László arca, a melyen meglátszik a

roppant szenvedés nyoma. Mellén élő virágcsokor van, melyet özvegye helyezett oda. A terem tele van szebbnél-szebb koszorúk sokaságával s a koporsónál két házi tiszt s egy intézeti tisztviselő van.

Ugy tegnap, mint ma, egymást érik a látogatók a gyászházban, a kik között ott volt Perczel Dezső belügyminiszter is. Jókai Mór gyönyörű levélben fejezte ki részvétét. Táviratokat küldtek a sok közül Edelsheim-Gyulai Lipótné báróné, Tisza Kálmán, Tisza Kálmán, Tisza István gróf, Berczik Árpád, Pallavicini Ede őrnagy, Szily Kálmán, Thuróczy Vilmos, Szilágyi József, Jeszesky Kálmán, Szilágyi Béla, Fraknói Vilmos stb. stb.

A Földhitelintézet igazgatósága a következő jelentésben tudatja a halálesetet:

A Magyar Földhitelintézet igazgatósága mély megilletődéssel jelenti szeretett tagja, Arany László, folyó évi augusztus hó 1-ső napján bekövetkezett gyászos elhunytát. A megboldogult hivatalos pályáját a Magyar földhitelintézetnél 1868-ban kezdte meg s 1879 óta tagja volt az igazgatóságnak. Harmincz évet meghaladó időszakon át fényes tehetségét, széleskörű ismereteit és munkássága javarészt az intézetnek szentelte, annak célját és rendeltetését mindenkor szem előtt tartva, maradandó érdemeket szerzett felvirágoztatása körül. Emléke feledhetetlen lesz közöttünk. Budapest, 1898. augusztus 1-én. Nyugodjanak békében hamvai!

Arany László ravatalára a tudományos akadémia ma délben koszorút helyezett el a felirattal: »Arany László levezető tagnak a magyar tudományos Akadémia.« Igen szép koszorúval róttá le kegyeletét az Akadémia tisztviselő kara a felirattal: »Arany László lev. tagnak az Akadémia tisztviselő-kara.« Ennek a koszorúnak hisztorikuma az, hogy mikor 1894-ben atyja hátrahagyott műveivel megnyerte a nagy díjat, 200 aranyat, ezt az Akadémia tisztviselői karának nyugdíjgyűjteménye javára adakozta. Az Akadémiának tudvalevőleg Arany János tisztviselője volt. A Kisfaludy-társaság szintén pompás koszorút küldött a felirással: »Arany Lászlónak — a Kisfaludy-társaság.« Szép Gyulay Pál és Aranka koszorúja is.

Irodalom.

★ **A magy. államgazdaságtan tankönyve.** Dr. Bartha Béla debreczeni jogtanár nagy munkájának A magyar államgazdaságtan (Magyar pénzügyi jog)nak első füzetét kiadta a sajtó alól. A munka az 1898. év végéig valószínűleg teljesen befejeződik.

A mű célja; hogy tankönyvül szolgáljon az u. n. magyar pénzügyi jogból a joghallgatóknak, az államvizsgálatot, szigorlatot, bírói, és ügyvédi vizsgálatot tevőknek, s kézikönyvül a gyakorlat férfainak és mindazoknak, kik a tételen jog ez ága iránt érdeklődnek, vagy érdeklődni kénytelenek.

A munka felosztása a 9 lapon található. E részek a VIII ik a magyar állami számvitelnek természetesen csak alapelveit tárgyalja mert ez külön tanulmányi ággá nőtte ki magát, ám de főbb vonásainak ismeretét nem lehet mellőzni ott, hol a magyar államgazdaságnak mint összefüggő egésznek tanulmányozásáról van szó. Ugyanezt mondhatjuk a magyar állami szervezet fontos kiegészítő részeit képező közjogi személyiségekre, mint a társországok, hatóságok községek ezek pénzügyére is kiterjeszkedik röviden a IX. részben. — A X. részben szükségesnek látta az Ausztriára közösi államgazdasági viszonyokat is előadni.

A magyar finác történelem elemei sincesenek elmellőzve, hogy így a jelennek meg legyen az alapja és gyökere a multban, s a mostani fejlődést jobban megérthessük és méltányolhassuk. A 20—27 ik lapokon felsorolja a magyar törvényhozás pénzügyi alkotásait egész az 1898. év végéig, de az azóta létrejötteteket is felhasználja. Az 1897-iki törvényeket az idecsatolt ideiglenes jegyzékben tüntetem s annak idejében a könyvhöz csatolt

jegyzékben. Megtalálható a könyvben a magyar pénzügyi irodalom jelentékenyebb termékeinek felsorolása is, aztán a p. ú. hatóságoknak a 62—63. oldalon foglalt táblázata s a fémjelző állomásoknak a 159. lapon levő kimutatása stb.

Mindenütt a legújabb jogfejlésre van tekintettel s a vonatkozó jogforrásokat mindenhol a legnagyobb pontossággal és részletesen idézi úgy, hogy e tekintetben a munka egyedül áll a hazai szakirodalomban s egy egész könyvtárra menő joganyag van benne feldolgozva — A mű czimlapja és tartalom jegyzéke a tárgymutatóval együtt az utolsó füzet felé fog szétküldetni. Az első füzet ára 1 frt 50 kr. (2 Kr 80 fr) az első füzet megvétele az egész munka megszerzésére kötelez, melynek ára 5 frt 50 kr leendő. Azonban szeptember végeig előfizetés után 4 frt 50 kr. kedvezményes ártól rendelhető meg, ebből 2 frt 25 kr. a megrendeléstől küldendő be, ugyannyi később felszólításra, vagy utánvétellel. Megrendelések dr. Bartha Béla jogtanárhoz intézendők. A művet ismertetni fogjuk.

A debreczeni csata emlék-ünnepe.

— Saját tudósítónktól —

Debreczen, aug. 3.

Tegnap délután ünnepelte a kollegium Debreczenben maradt ifjusága városunk hazafias közönségével együtt az 1849. augusztus 2-án vívott debreczeni csata 49-ik évfordulóját. Az a hazafias lelkesedés, mely az ősi kollegium ifjuságában folyton él, ez alkalommal hatványozott erővel tört ki, s egy minden tekintetben impozáns emlékünnepe nyilvánult. Leróttá a kegyelet adóját az ifjuság a harczban elesett honvédek iránt s Debreczen közönségével karöltve újra kifejezést adott annak az erős nemzeti érzésnek, melyet nem fog megtagadni soha. Az ünnepélyről különben tudósítónk a következőkben számol be:

Három óra előtt már sűrű néptömeg lepte el a kollegium környékét, egymásután érkeztek meg a testületek, egyletek, hogy együttesen vonuljanak ki a honvéd sirokhoz. A város képviselőiben megjelentek Komlóssy Arthur főjegyző, Király Gyula, Bészler Károly tanácsnokok, Csók Sámuel aljegyző. Fél négy órakor indult el a menet. Elöl ment a Városi Zene-Egylet, azután az önkéntes tűzoltók, az egyenruhás 48-as honvédek, a függetlenségi párt és az öt dalárda. A függetlenségi párt és a dalárdák között ment egy nagy csapat nemzetiszin karszalagos tanuló. Az egész uton a városi zene-egylet hazafias indulókat és magyar dalokat játszott.

Mire a menet a honvédsirokhoz ért, beláthatatlan embertömeg csatlakozott hozzá. A siroknál erre a célra elkészített emelvényre felállt először a munkás dalegylet s nagy hatás mellett adta elő Mocsonyi »Szentelt hantok« című darabját. Ezután Kovács József 4 jh. mondott szép emlékbeszédet. Hazafias lelkesedés szólott minden sorából, s nagy hatást idézett elő. A Petőfi dalkör bámulatos precíz éneke után Kun Béla 3 jh. szavaltá el ez alkalomra írt »Honvédek sirjánál« című ódáját. A szép óda osztatlan tetszést aratott, s fiatal szerzőjét lelkes éljenekkel jutalmazták. Majd az ács ifjuság daloskőre énekelté el a Hymnuszt, melyet a közönség fedetlen fővel hallgatott végig.

Ezzel azután az ünnepély első részét véget ért. A menet ugyanazon rendben, mint jövet, vonult be a városba, hogy részt vegyen az ünnep második részén, mely az emlékkerti kőoroszlán előtt folyt le. Itt először a városi dalárda énekelté el ismert és dicséretre nem szoruló művésziességgel a Szabadságdalt. Ezután Sipos Béla 3 jh. szavaltá a következőt, ki az oroszán talapzatára állva szavaltá el Kovács Kálmán, »A magyar Messiás« című versét. A szép költemény két utolsó szaka így hangzik:

Dicsőbb jövőnk képével édelegve,
Oh, szent őreg, aludd csak édes álmod!
Mit óhajtal emésztő vágyban égve,
Oh, fájdalom, — sokára földalád...
Hazádban vagy... földjével már befödve,
Mint üstökös csodásan visszazállva...
Hogy sirhalmod virágos templománál,
Oh, ott szövődjék lelünk minden álma!

Átok reá ki gyáván megtagadja!
Bűnös kezekkel tépi sirvirágát!
Oh, nem nem, millió szív egybedobban:
So'sem tagadja meg szent Mesiasát!
Égjen mámorban csengő billikomnál,
Vagy fénylő napját néma gyászba lássa;
Örökre tudja; sirján kél a hajnal —
Ez árva nemzet szebb föltámadása!

A szavalatot zajos éljenzés követte. Záróradékul azután az iparos-iffjak daloskőre énekelté el hazafias tüzzel a »Szózat«-ot, amely a szépen sikerült emlék-ünnep utolsó pontja volt.

A közönség lelkes hangulatban távozott a minden tekintetben sikerült ünnepélyről, azt az erős meggyőződést vive magával, hogy a debreczeni kollegium ifjusága kiválóan hazafias szellemű s hű öre a nemzeti tradícióknak s azokat ápolni fogja folyton s a legdicsőbb kor nagy eseményeit a feledés ködébe elveszni nem engedni soha.

NAPI HIREK.

Debreczen, augusztus 3.

Időjárás.

A központi meteorológiai intézetnek Debreczenbe küldött távirati jelentése szerint a következő időjárás várható.

— augusztus. 3. —

— Hőemelkedés. — Száraz. — Zivatarok. —

— **A városi bérház apró munkálatai.** A most épülő városi bérháznál szükséges apróbb munkák elvégzését, mint már megirtuk a tanács nem adta oda az építési vállalkozóknak, még pedig azért, hogy a kisiparosokat is foglalkoztathassa Tanácsi megbízásból A czél Géza főmérnök most tárgyalat egyes debreczeni iparosokkal, a kik a következő ajánlatokat nyújtották be hozzá. A mázolás és szobafestést Bartha Gergely vállalná el 14 és 1/2 % engedménnyel. A kalyhas munkákat Tóth Gyula, helybeli czég 2575 frtért a csatornázási és vízvezetéki munkálatokat Kunth Károly 8100 frtért. Az ajánlatok felett legközelebb fog dönteni a városi tanács.

— **Az alsó-szabolcsi-tiszai ármentesítő társulat közgyűlése.** Meghívó. Az »alsó szabolcsi tiszai ármentesítő társulat« t. érdekeltségét van szerencsém 1898. évi augusztus hó 13-ik napján d. e. 11 órakor Debreczenbe a társulat hivatalos helyiségébe Széchenyi-utca 1. sz. megtartandó rendkívüli közgyűlést tartatni, mely gyűlésre a választmányi bizottság meghívja. A t. igazgató választmány javaslati s előterjesztései az alábbi tárgysorozatban jelzett ügyekre nézve. A közgyűlést megelőzőleg ugyancsak Debreczenben a társulat hivatalos helyiségében folyó évi Augusztus hó 13-dik napján délelőtt 9 órakor igazgató választmányi gyűlés fog tartatni, mely gyűlésre a választmányi bizottság meghívja. A választmányi gyűlés tárgyai. 1. A nagyméltóságú m. kir. földművelésügyi Miniszter urnak 16,154—1888. sz. magas rendelete az árterfelesztési ügyben s a társ. Igazgatóságnak erre vonatkozó előterjesztése 1. alatti nyomtatásban közöltetik. 2. Ugyanannak 18,076—1898. sz. magas rendelete, az Egyek-Dorogmai part szakgatás ügyében, egyidejűleg az ezen ügybeni tanulmányozás és egyezkedés végett kiküldött bizottságnak eljárásáról felvett jegyzőkönyv 2. alatti nyomtatásban csatoltatik. 3. Ugyanannak 29,352—1898. sz. magas rende-

lete a csege
natkozó ter
partbiztosít
hagyás vég
zása tárgya
alatt nyom
Mihály, 189
Aurél, t. el

— **Alia**

m. kir. min
nácshoz, s
miniszter u
eletbe folyó
ragadós tud
lét Magyaro
a sertés szá
Hajdu, Szat
reczen és S
A városi ta
mihamar tu

— **Sze**

leti iparfel
értesítette a
foku iparha
reczenbe é
itt időzése a
rendőrkapit
levő nagyol
tart vizsgál
kedések kif
nütt.

— **Tan**

földi tanyai
hant be a r
tette, hogy
vel együtt l
agyon akart
szony most
tányságról
dr. B a l k
mentek a
fogalmazó l
L u k á c
e szerint a
valami csin
kezdte. T
engedto, sz
egy eserép t
hez, hogy a
borzasztó d
s az asszon
összerogyo
gálta az ág
hogy nagyo
alatt kiheve
behozták a
mivel kellő
íránt, már
l y e z t é

— **Haj**

sület. Néha
konyczélú
ronást hajl
nyozott; az
alapítványo
netán meg
rendelte. A
két alapítvá
köszönettel
intézkedésé
ügyészt, ho
nyolításáig
jén tegyen

— **Hir**

szony volt
hol a Késes
godtan élde
gedve sorsá
lefeküdt, m
mat, s regg
jában. Meg

lete a csegei Tilaj zsilip helyreállítására vonatkozó tervek jóváhagyása a kesznyéni partbiztosítási műveletekre vonatkozó jóváhagyás végett felterjesztett tervezetek átdolgozása tárgyában, — t. főmérnök jelentése 3. alatt nyomtatásban csatolatik. Kelt Szent-Mihály, 1898. július hó 30-án. Gróf Desseffy Aurél, t. elnök. Diene Barna, t. igazgató.

— **Állatkiviteli tilalom.** A földmivelségi m. kir. miniszter leiratot intézett a városi tanácshoz, s tudatja, hogy az osztrák belügyminiszter új állatkiviteli tilalmat léptetett életbe folyó hó 6-ikától kezdve. E szerint a ragadós tüdőlob miatt a szarvasmarha kivitelét Magyarország területéről eltiltja, s viszont a sertés szállítását sem engedi meg Bihar, Hajdu, Szatmár, Szabolcs stb. megyék, Debreczen és Szatmár Németi városok területéről. A városi tanács ezt a kereskedői köröknek mihamar tudomására fogja hozni.

— **Személyi hír.** Réthy Menotti kerületi iparfelügyelő tegnap délután táviratban értesítette a rendőrfőkapitányságot, mint elsőfoku iparhatóságot, hogy csütörtökön Debreczenbe érkezik. — Az iparfelügyelő, akit itt időzése alatt Dr. Boldizsár Kálmán rendőrkapitány fog kalauzolni, a folyamatban levő nagyobb építkezéseknél és a gyárakban tart vizsgálatot, hogy a közbiztonsági intézkedések kifogásalanul megtörténtek-e mindent.

— **Tanyai verekedés.** Tar József újföldi tanyai lakos tegnap lélekszakadva rohant be a mezőrendőr kapitánysághoz s jelentette, hogy feleségét Lukács Mihály kivel együtt bérelnek az ujosztású tanyaföldön, agyon akarta ütni egy vasvillával s az asszony most súlyos betegen fekszik. A kapitányságról Szentpétery fogalmazó s dr. Balkányi kerületi orvos rögtön ki mentek a tanyára s Szentpéteri fogalmazó kihallgatta egy asszonyt mint Lukács Mihályt. A verekedés előzménye e szerint az, hogy Tar Józsefné gyermekét valami csiny miatt Lukács s bántalmazni kezdte. Tar né ezt természetesen nem engedte, szó szóra jött, mire aztán Tar né egy cserép tálat úgy vágott Lukács fejéhez, hogy a tal rögtön összetört. Erre Lukács borzasztó dühbe jött felkapott egy vasvillát s az asszonyt azzal jól fültvön vágta mire az összerogyott. Dr. Balkányi megvizsgálta az ágyban fekvő asszonyt s konstátálta, hogy nagyobb sérülése nem történt s egy hét alatt kiheveri az ütést Lukácsot aztán behozták a kapitánysághoz s ott elzárták de mivel kellő biztossítk van személye iránt, már ma s zabad lábra helyezték.

— **Hajléktalanok menháza és mentő-egyesület.** Néhaj Ármós Bálint különféle jótékonykezelt alapítványai közül egy ötezer koronást hajléktalanok menházára hagyományozott; azt pedig, ami vagyonából az összes alapítványok és hagyományok kifizetése után netán megmarad, azt a mentő egyesületnek rendelte. A testamentum értelmében mind a két alapítványt a városi tanács kezeli, amely köszönettel fogadta el a derék emberbarát intézkedését s felhívta Ábrahám L. t. főügyészt, hogy az ügyet a végrendelet lebonyolításáig kiséreje figyelemmel s annak idején tegyen jelentést.

— **Hirteien halál.** Szegény magános asszony volt Nagy Lajosné, ott lakott valahol a Késes utcában. Bár szegényen, de nyugodtan éldegélt nap nap után, s meg volt elégedve sorsával. Tegnap este a rendes időben lefeküdt, még akkor nem érzett semmi fájdalmat, s reggelre már holtan feküdt szobácskájában. Megölte a szive Lakását a rendőrség

bezárta a holttestet pedig kivitték a közkórházba, hol a mai nap folyamán fel fogják boncolni.

— **A nádudvari ártézi kut.** Nádudvar község lakosainak nagy öröme van. Ártézi kutjok, melyet nemrég furattak, s a mely 220 méter mély, vetekedik a püspök-ladányi nagy gáztartalmu kuttal. A kut vi e pedig gyógyhatásu A felözönlő gázt a nádudvariak már most értékesítik, a mennyiben minden este meggyújtják és ez a Kaszinó előtti tért pompásan bevilágítja. Ha a gáztartalom továbbra is olyan bőséges marad, a nádudvariak olesó szerrel gázvilágítást fognak bevezetni a községházára, s az utcákon is gázlángok fogják hirdetni, hogy Nádudvar községe erősen a haladás útján van.

— **Az agyonvert Benka.** A vasárnap éjjel vad kegyetlenséggel agyonvert Benka János holttestét tegnap délután boncolták fel a közkórházban. A boncolást Dr. Isoó János törvényszéki orvos és Dr. Balkányi Ede kerületi orvos teljesítették. A hatóság részéről Szalay József vizsgálóbíró volt jelen. A bonczjegyzőkönyv tanúsága szerint a szerencsétlen emberfeje több helyütt volt beverve s agyveleje is erősen megsérült és a halált agyvelőroncsolás idézte elő. — Ezenkívül teste többi részén is súlyos ütések nyomai látszóttak. Temetése a közkórházból történik a mai napon. A gyilkosok mindannyian az ügyészség fogházában ülnek. Az a gyanu is felmerült ellenök, hogy előre eltervelten hajtották végre gonosz szándékukat, de ezt mindannyian tagadják. A vizsgálat külföldben erélyesen folyik ellenük s elkövetett bűntettük nemsokára a legbiztosabban fog állani a bíróság előtt.

— **Ujabb szerencsétlenség a gépiavitó műhelyben.** Lapunkban tegnap megírt Nagy Károly eseténél sokkal nagyobb szerencsétlenség ért egy másik munkást: Duró Bénit. A huszonöt éves fiatal ember, aki Püspök Ladányból jött Debreczenbe, nagy vaskerekeket görgötget a sineken, Vozatka Antal termester felügyelete alatt. Hogy a görgötés gyorsabban menjen, valaki figyelmeztette Durót, hogy lökje meg a kereket és ugorjon ki a sinek közül. Duró az utasítás szerint járt el, s mikor elakart ugrani a háta megélt már másik nagy kerékpár gurult felé, az elkapta a lábaféjét, az így elbukott ember jobb karját és keresztül ment rajta. Dura áultan tért el a földön, lába feje és a jobb karja összetört. Az első orvosi segély után a közkórházba szállították ki a szerencsétlenül járt fiatal embert.

— **Becsületes fizetőpinczér.** A nagykarolyi rendőrség egy fizető pinczért köröz, a ki letérve a tisztesség útjáról, tolvajlásra adta magát. Weisz Kálmán a neve eme megtévedt embernek, ki Fried Ferencz kávéházában Nagy-Károlyban a pénzlárból kivette munka könyvét, s a nála levő el nem számolt 30 forinttal megugrott. Először Debreczenbe jött, s itt a Hungáriában volt alkalmazva, de innen rövidesen eltávozott. A rendőrség most széles körű intézkedéseket tett tartózkodási helyének konyomozása iránt.

— **Közigazgatási bizottsági ülés.** Debreczen város közigazgatási bizottsága rendes havi ülését pénteken délután három órakor a városháza nagy tanácstermében tartja meg, amelyen folyó ügyek nyernek elintézt.

— **Elgázolt asszony.** Tegnap este fél 8 órakor nagy szerencsétlenség ért egy idős asszonyt a Burgondia-uteza 6-ik számú háza

előtt. A szerencsétlenül járt nő neve Ökrös Istvánné, aki — mint értesülünk — foglalkozására nézve fűrésztő s a Csapókert 270. sz. alatti házban lakik. Említett nő Boldog Istvánnéval beszélgetett egyről-másról nyugodt lélekkel nem is gondolva, hogy mielőtt pihenőre térne végzetes szerencsétlenség fogja érni. Pedig a veszély nagyon közel járt. — Szatmári András gazda szekeren Fleska Mihály kocsis és Geréb József napszámos arra felé mentek. A szekér aszfaltozó üstökkel, kavicsokkal és fadarabokkal van megterhelve. Közvetlen a 6lik számú ház előtt hol Ökrösné Boldog Istvánnéval beszélgetett, egy üst leesett, melynek zörejétől a lovak megbokrosodtak s felnyargaltak a járdára. A megremült Ökrösnének már nem volt ideje elmenekülni. A megvadult lovak eltiporták s a leomlott kavicsos zsák és a nehéz súlyt emelő kerekék összeroncsolták lábait. A szegény asszonynak ballába három darabra tört s jobb lábán is súlyos sérülést szenvedett. Vértől boritva vitték be Boldog Istvánnéhoz hol az első orvosi segélyben dr. Bruckner Ernő és dr. Derakassy István orvosok résztettek. A szegény nő iszonyu kint áll ki s jégborogatással enyhítik szörnyü fájdalmát, mely könnyen végzetes kimenetelü lehet.

— **A madridi bűvészek.** Körülbelül egy hónapja tartózkodik városunkban Glazer Simon bűvész nejével madridi Paczauer J. vel alias Alba Madridi-vel. Sora járják a kávéházakat, és itt bűvészi produkciókat csinálnak. Azonban bűvész mutatványok tarthatásához miniszteri engedély kell, Glazer Simon pedig e nélkül gyakorolja nemes mesterségét. Most feléfordult a rendőrség figyelme, s valószínűleg véget fog venni az engedély nélküli produkcióknak.

— **Fürdőző debreczeniek.** A regényes Bártfa gyógyfürdőn a következő debreczeniek nyaralnak: Rózsa Lajos kereskedő, ifj. Bosznay Károly, kereskedő, Rósenfeld Hermina, Kutasi Ilma, Gyarmathy Istvánné, dr. Moskovits Jenőné, Weinberger Janka, Kellner Dávidné, Rosenfeld H. s gyermekei, Dicsőffy Józsefné, az összes fürdővendégek száma 2629.

— **A rossz leány.** Sirva panaszkodta Balogh Mária újföldi lakos ma a mezőrendőr kapitányságnál, hogy milyen szerencsétlen asszony ő. Leánya, a kit keservesen nevelt fel s a ki még csak 13 éves, a bűn útjára tévedt, úgy hogy ő már kétségbe van esve. Nemcsak tőle de a szomszédaitól is lopkod egyet mást, s hiába a szép szó, vagy verés, nem akar megjavulni. A multkor körülbelül 200 firt értékü szénaboglyját gyújtotta fel, s alig tudták meggátolni, hogy a ház is le ne égjen. Kérte a kapitány urat, hogy a gyermeket aki tulajdonképpen csak nevelt leánya, helyeztesse el valami javító intézetbe. A kapitány majd felhívhatja a leányt s szívére fog beszélni, de kitudja, lesz-e ennek fogantatja?

Bismarck halála.

Budapest, aug. 2.

Ott fekszik még mindig ravatalon a németek legnagyobb államférfiúja. Az egész nemzet gyászolva állja körül a koporsót; s a gyászolók élén ott áll a birodalom császára, ki együtt érzi nemzetével a nagy veszteséget.

A császár részvétlétviratát ma a Reichsanzieger szószerint közli. A távirat szövege ez:

„Mély gyászszal osztozva a fájdalomban, a mely a drága, nagy halottért Önöket mindnyájokat eltölti, én is siratom Németor-

szág nagy fiának elvesztését, a kinek hűség közremunkálása a haza újraegyesítésének művében megszerezte számára Istenben boldogult Nagatyámnak, a nagy császár ő Felségének barátságát egész életére és az egész német népnek elévülhetlen háláját minden időkre. Tetemeinek a berlini dómban, elődeimnek oldalával mellett fogom kijelölni a nyugvóhelyet.

Vilmos császárnak ez az akarata nem fog teljesülni, mert Bismarck úgy rendelte el ímént felbontott végrendeletében, hogy porai friedrichsruhei földben nyugodjanak.

Bismarck Herbert herceg a következő táviratot küldte Lueger polgármesternek:

„Kérem, fogadja legmelegebb köszönetem kifejezését a barátságos részvételért, melyet Bécs városa nevében nekünk tolmácsolott. Bismarck.”

Friedrichsruhe, augusztus 2.

A Bismarck-családhoz nagyon közel álló egyéniségtől a N. W. T. tudósítója a következő értesüléseket kapta: Nagyon sajnálatos az a tény, hogy bizonyos oldalról, a szomorú napokban is ellentéteket keresnek és szítanak Bismarckék és a császár között. Azt mondják, hogy Bismarck Herbert daczból utasította vissza a császár ajánlatát, hogy az elhunytak Berlinben rendezzen temetést. Bismarck Herbert ezt tisztán apja ismételtén kifejezett óhajára való tekintettel tette; és az apja utolsó kívánatát mindenki teljesíti. Csak a Bismarck család szilárd jellemére mutat, hogy lemondanak oly nagyszabású temetés rendezéséről, mely bizonyára százazreket csábított volna Berlinbe és mely páratlanul impozáns tünemény lenne a halott elévülhetlen érdemeért. A mi azt a publicziót illeti, mely tegnapelőtt egy berlini lapban megjelent és mely Bismarck lemondási kérvénye szó szerinti szövegét közölte, a Bismarck-család ettől nem csak teljesen távol áll, hanem azt nagyon rossz néven vette és általa igen kellemetlenül volt érintve, sőt el volt keseredve. Valószínű, hogy ez ügynek még folytatása lesz.

A temetés tegnap volt a legszűkebb családi körben a császári pár jelenlétében. A kopersót nem lehetett nyitva hagyni, mert a hulla dekompozíciója rohamosan halad. Bismarck Herbert állapota leírhatatlan. Tegnap délután folyton zokogott és alig lehetett őt a halottas szobából eltávolítani.

Friedrichsruhe, augusztus 2.

Hamburgból és a környékről ma számszerűen érkeztek ide. A császári pár öt óra negyvenperckor érkezik. A temetés hat órakor lesz. Délelőtt tizenegy órakor az egész család a kopersó előtt utolsó vecsernyére volt együtt.

Kiel, augusztus 2.

Vilmos császár délután 3 órakor elutazik és este háromnegyed tizenegy órakor Wildpark állomásra érkezik.

A Neuste Nachrichtennek jelentik Friedrichsruhéból: Tegnap délután megérkezett az I. gárda dragonos ezred küldöttsége, melynek Bismarck Herbert herceg a la suite ezredese.

Midőn esütörtökön este fél tizenkettőkor figyelmeztették Bismarck herceget, hogy felelődjék le, ezt válaszolta: Istenem hát már aludni menjek! Ez bizonyítja, mily jól érezte magát akkor még.

Bismarck Herbert herceget a virasztás és a lelki izgalom nagyon megtámadta. Lenbach azt mondja, hogy neki sem engedték meg, hogy az elhunyt képét lefesse. A herceg arczáról nem készítettek halotti maszkot.

Almodovaz del Rio herceg külügyminiszter meglátogatta Radoty német nagykövetet, hogy Bismarck elhunyt a lakalmából kifejezze a kormányrésztétét.

Egy uri asszony öngyilkossági kísérlete.

— Saját tudósítónktól. —

Budapest, aug. 2.

Aradmegyei Kis-Jenőn lakik Hubay Pál orvos és neje Nádaszy Blanka. Lakásuk a környékbeli előkelőségek találkozó helye. Az utóbbi időben azonban nagyfokú idegesség vett erőt a szép fiatal asszonyon s kerülni kezdte a társaságot. Kezdetben egy aradi orvos gyógykezelt, utóbb pedig a fővárosba jött s itt Batizfalvy hidegvizgyógyintézetébe vétette fel magát.

Sulyos idegbaja azonban itt sem mult el teljesen s valószínűleg a feletti elkeseredésében ma reggel kétszer mellbe lőtte magát. Sulyos sérülésekkel szállították vissza a hidegvizgyógyintézetbe.

Hubayné már évekkkel ezelőtt idegbajban szenvedett,

Szülei akkor felhozták egy fővárosi vizgyógyintézetbe, hol rövid idő alatt kigyógyult idegbajából.

Alig hagyta el az intézetet, néhány hónapra reá férje ment Hubay Pálhoz, József főherceg kisjenői uradalmának orvosához Házaságukból, a mely látszólag boldog volt, két gyermekük származott. Az egyik még csak kilenc éves. Hubayné néhány hónappal ezelőtt ismét az idegbetegség jelei mutatkoztak. Betegsége napról-napra sulyosbodott, s a férje június hónap 11 én újból felhozta a Batizfalvy-féle vizgyógyintézetbe. A fiatal asszonyoknak már teljesen jól érezte magát, s a férje tegnap meg is érkezett a fővárosba, hogy haza viszi. Már minden össze volt csomagolva, s elutazásuk ma délelőttre volt kitűzve.

A fiatal asszony ma szokása ellenére igen korán kelet s reggel hat órakor azzal távozott a vizgyógyintézetből, hogy ha férje keresni találja, mondják meg, hogy rövid sétára ment s nem sokára visszatér. Hubayné azonban behajtatott a városba s egy forgópisztolyt vásárolt s kiment a városligeti szökőkúthoz sétálni. Itt egy darabig járkált, majd leült s olvasni kezdett. Mikor látta, hogy senki sincs a közelben, hirtelen elővette kis revolverét s kétszer mellbe lőtte magát.

— Az első lövés csak horzsolta testét, a második azonban szíve fölött hatolt mellébe. — A szép asszony lefordult a padról s a lövés zajára elősiető sétálók vették ápolás alá. — Értésítették a mentőket, a kik aztán lakására vitték.

A fiatal asszony már tegnap roppant titokzatosan viselkedett, a mi férjének nagyon föltűnt. Az elutazási időt is elakarta halasztani, mibe azonban férje nem akart beleegyezni. Öngyilkosságának okáról sem férjének, sem a rendőrtisztviselőnek nem akart nyilatkozni.

Az orvosok állítása szerint a golyó a tüdőt is megsértette s onnan csak néhány nap múlva lesz eltávolítható, ha ugyan addig valami komplikáció nem áll be. A seb föltétlenül életveszélyes.

A melléje beosztott ápolók azt beszélik, hogy a szép asszonyt valami titkos bánat gyötörte. Sokszor nem szólt senkihez s órákig elbolyongott egyedül az intézet kertjében. A hozzáintézett kérdésekre mindig kitérőleg válaszolt, s nyilvánvaló volt, hogy valamely titkot rejteget magában, a melyet senkinek sem akart elárulni. Valószínű, hogy ez a titok adta kezébe a fegyvert.

Felmiósi kihágás.

Saját tudósítónktól.

Kolozsvár, aug. 2.

Városunknak is megvan a maga szenzációja. Napok óta suttogják, beszélnek, hogy a Sigmond testvérek cézég ellen, a mely az itteni regálék főbérője, a pénzügyigazgatóság már régebben megindította a vizsgálatot, mert a regálekezelés körül óriási visszaéléseknek jött nyomára. A regálebérlet részéről a szeszadó fizetése körül nagy visszaélések történtek és a kincstár káramegközelítia felmilliót.

A cézég beltagjai, nevezetesen Sigmond Dezső ellen, a ki egy ízben kormánypárti képviselő is volt, valamint Sigmond Ákos ellen a pénzügyigazgatóság a már eddig kiderített bizonyítékok alapján négyszázhetvenhat ezer kilencszázötvenhat forint erejéig zálogjogi biztosítást kért az itteni törvényszéknél, mint telekkönyvi hivatalnál, valamint a gyulafehérvári bányabírósnál is, a melyhez az egeresi községbányák tartoznak.

Amde a kincstár követelése aligha nyer fedezetet, vagy biztosítást, mert a biztosítást kért összeget zálogjoggal terhelt több százezer forintnyi régebbi bekebelezés előzi meg. A hitelezők közt a kolozsvári takarékpénztár és Béli birtokos szerepel, ki Sigmondnak sógora.

A visszaélésekben nagy gyanu terheli Vámosi pénzügyi biztost, a ki már nyugalmatát is kért. Vámosi volt a szeszkezelés ellenőrzésével megbizva. Utóbbi időben ez feltűnő módon költekezett, nagy lábon élt és ez keltette föl ellene a gyanut.

A pénzügyigazgató a pénzügyminisztertől táviratilag kért kihallgatást.

Kit öljek meg?

A nagyszebeni gyilkosság alkalmából vita folyik e lapban az iránt: helyesen cselekedett-e Wasserthal kapitány, midőn neje helyett a főhadnagyot ölte meg? Nem inkább az asszonyt, vagy mindkettőt kellett volna megölnie? Carolus így kiált fel hevén: „én az asszonyt öltem volna meg! Julius pedig vérfagyasztó ridegséggel így felel: „én mind a kettőt! És mindkettőt realistikus meztelenséggel okadatozza felfogásának helyességét.

Az a nagy-szebeni dráma nem költött szindarab, hanem valóság és így kritizálni vagy mi több, tréfálkozni felette nem lehet nem szabad.

El kell hinnem tehát, hogy a vita komoly. Nos mert komoly, ki mondom nyíltan, hogy az ilyen cinikus véleményeknek, az ilyen cinikus véleményeknek, az ilyen — hogy is mondjam? vakmerő bűn-igazolásoknak a nyilvánosság előtt helye nincs. A legnagyobb mértékben káros, veszedelmes és erkölcssértő az ilyen pozitív bírátkodás, a melynek nem hogy a mindenki által olvasható lapokban nem találtam eddig párját, de még jogászai szakkönyvekben, vagy bűnügyi ismertetésekben sem.

A nagy-szebeni dráma hatalmas tárgyat szolgáltat az erkölcsi tanulságok kivonására, főleg azon irányban, miként lehetne a vallás erkölcsi nevelés útján s egyéb a családi élet békéjét és boldogságát előmozdító és biztosító módok által az ilyen rémtetteknek számát csökkenteni, azokat lehetetleníteni. De nem szabad a különálló esetet a törvényesség színébe helyezni, nem szabad annak meg-

engedhető
védelmi e
hirdetni.

A lé
bűn súlyá
helyeselm
ben még
tirt, mint
ság köntö
mely elle
nevében
fokozza m
eset össz
lágítva ni
mokat te

Leh
fog ment
fogja —
szentesít
tetni. A
jogosnak
mernünk
utánozár

Kit
a társad
tembonc
Ne higyi
kevés er
még mi

A h

A
füzetébb
ban Mag
elhalt p
tes szap
nagynak
mégis k
lek szap
évi juni
június u
évi néps

Ar
ország l
Tisza k
szögere

A
a tegkis

A
a Duna-
Maros s

Le
közül K
megye,

Ju
volt, al
tel mul
get pec
szágbar
volt, a
ingadoz

A
tekinte
mint a

A
vel töb
ban, d
enyhéb
pokbar

T
her. —
kevese
szögén

A
Legerő
áldozat

D
nyára
az eze

A
erőseb
Erdély

K
kevese

engedhetőségét mint elvet, mint a becsület védelmi eszközét, alap-igazságként elfogadni, hirdetni.

A lélektan segítségével enyhíthetjük a bűn súlyát, sőt menthetjük is a bűnöst, de helyeselni azt, sőt tovább menve, eredményében még kiterjeszteni a bűnöst mint martírt, mint egyedül jogos ítélkedőt az ártatlanság köntösébe ruházni, oly cinizmus, amely ellen a törvény, az erkölcs és a vallás nevében tiltakoznom kell. És a cinizmust fokozza még az is, hogy tulajdonképpen az eset összes körülményei felderítve, megvilágítva nincsenek, a pszichológiai momentumokat teljesen nem is ismerjük.

Lehet, hogy a kapitány bíróság is fel fog mentetni, de a bírói ítélet azért nem fogja — és soha nem is teszi — a tettét szentesíteni, követendő példaképpen feltüntetni. A kapitány felmenthető — de tettét jogosnak, helyesnek, kikerülhetlennek elismernünk nem szabad. Még ha egész légió utánozná is.

Kit öljek meg? Minő kérdés! Hát már a társadalom az ilyen szivtelen, rideg, tembonczoló realitásokban találja élvezetét? Ne higgye szerkesztő uram! csak igen-igen kevés embernek tetszik az, de hát sajnos, még mindig vannak — emberevők.

B. K.

A halandóság az országban.

A központi statisztikai hivatal június havi füzetéből megtudjuk, hogy a lefolyt hónapban Magyarországon született 44,096 ember elhalt pedig 32,877, így a népesség természetes szaporodása 11,219 lélek. De bármily nagyok tünnek is ez a számadat, annyit mégis ki kell jelentenünk, hogy a 11,219 lélek szaporodás aránylag igen csekély a múlt évi június havi szaporodáshoz képest. Az idei június majdnem 7000 lélekkel marad a múlt évi népszaporodás mögött.

Aránylag a legtöbb születés esik az ország legmagyarább részére, a Duna-Tisza közére, a legkevesebb a Tisza-Maros szögére.

A halandóság legerősebb volt a Tiszántul a tegkisebb a Dunántulon.

A szaporodás aránylag a legerősebb volt a Duna-Tisza közén, a leggyengébb a Tisza-Maros szögén.

Legjobban szaporodott az egyes megyék közül Komárom, legerősebben fogyott Szilágy megye.

Júniusban több mint 140 olyan község volt, ahol a halálozások száma több mint öt-tel multa fölül a születéseket. Olyan községet pedig nagy számmal találhatunk az országban, ahol egy születés sem volt, a halálozások száma pedig 6—8 között ingadozott.

Az idei június hónap fertőző betegségek tekintetében jóval kedvezőbb képet mutat, mint a május.

A vérhas és a pokolvar valamivel több áldozatot követelték nyarán júniusban, de a tüdővész és a kanyaró sokkal enyhébben léptek fel, mint a megelőző hónapokban.

Tüdővészben elhalt 4088 ember. — Legtöbben a Duna-Tisza közén, legkevesebben a Tisza és a Maros szögén.

A számárhurut áldozatainak száma 706. Legerősebben pusztított a Tiszántul, ahol 178 áldozatot követelt.

Difteritisben 525-en haltak el. Ez bizonyára igen kedvező eredménynek tekinthető az ezelőtti hónapokhoz képest.

A vörheny 487 áldozatot szedett, Legerősebben a Duna-Tisza közén, legkevesébe Erdélyben.

Kanyaróban 522-en haltak el, 300-zal kevesebben, mint május hónapban. Ezek

közül legtöbb ismét a Tiszán inneni megyékre esik, legkevesebb pedig a Dunántulra.

A tifusz is jelentékenyen kevesebb áldozatot követelt júniusban, csak 317-et. Ebben a betegségben a Tiszán inneni megyékben haltak el legtöbben.

Vérhasban júniusban jelentékenyen többen haltak el, mint a múlt májusban. Az ok egyszerű. A szegényebb sorsú munkásosztály a nyári hónapokban legnagyobb részben csak gyümölcsből él. Ez ugyan nem okoz nagyobb bajt akkor, ha csak érett gyümölcs-csel táplálkoznak. De legtöbbnyire rothadásban, erjedésben levő olcsó gyümölcsféléket eszik. Ennek következtében azután gyomor-és bélhurutot kap. Ha pedig már ez megvan, úgy nyitott kapuja van az emberi szervezetbe kívánczó vérhasbacillusoknak. A rendetlen táplálkozás, az egészségtelen gyümölcs az oka tehát így nyári időben a vérhas nagy elterjedésének.

CSARNOK.

Séiyemruha.

Irta: Szomaházy István.

(Folytatás.)

De ilyen az élet, mint egy francia márkí oly elmésen dalolja egy negyedévenként egyszer megjelenő képes lapban. Az unalomnak is megvannak a maga skálái, s az imponáns hegyi unalom helyett most szinte jól esik fáradt lelkemnek az enyhe vízparti unalom, mely a megnyugvás édes békéjét esőpögteti csalódott szivembe... A savanyuvízes kut és a tóparti eszplanád: ime azok a fix pontok, melyek körül a fürdői élet mozgalmái és eseményei hullámanak. A kut körül longe ingbluzban jár az ember, az eszplanádon pedig befűzött derékba: ennyi a különbség a délelőtt és a délután között... De férfiak szempontjából kizárólag csak a főtt szilvában van némi eltérés; az erősebb nem itt is csak tul van a negyven esztendőn, de a szárnyas mellé nem eszik szilva befőttet, mint az interlakeni table d'hotenál...

E sorok szerény és ábrándos írója tehát kényelmesen megöszülhetne az idevaló mulatóságok miatt, ha... E pontok azt a merész átmenetet jelentik, a mi a magasabb írásművekben nem ritka, s mely mindig a legmeglepőbb eseményekre készíti elő a barátságos olvasót. Az átmenetet itt egy nem tudom hány tonnás, lepkészárnyu cutter képviseli, melyet gazdája, némi fennhéjázással Arany lilionnak nevez, s másokkal is föllengző néven nevezet...

Az Arany lilion a fiatal Zsámbokyé, ama duhaj és barnaképu ifjúé, aki fél g mágnás, fél g cigány, már legalább, ami az araszínét illeti... Némelyek azt mondják fölöle, hogy öt milliója van, mások viszont ugyanily biztosan tudják, hogy nincs egyebe a címerez szivartárczáin kívül... Arany lilion azonban kétségtelenül az övé; és Cervera tengernagy aligha állt valaha annyi méltósággal az ő borzadalmas tengeri szörnyeín, mint Zsámboky a lágyan ringatózó Arany lilionon...

— Nagyságos asszonyom, szokta mondani reggelenként, mikor nagy kegyesen partra száll az Arany lilionról, az egész életben csak az az egy ér valamit, na az ember a lábait lelógathatja a hajója födélezetéről...

(Folyt. köv.)

Ingatlanok forgalma.

— A debreczeni kir. törvényszék telekkönvívó osztályánál. —

1. Grünfeld Leopold megveszi Jobbágy János 3045 (régí) sorszámu házat 1000 forintért.

2. Nagy József és neje Nagy Juliánna megveszik Herczeg János 921 négyszög öl

területű Hatvan-utczaí kerti szőlőjét 2200 frtért.

3. Móricz András 200 négyszög öl területű majorsági földjét megveszik ifj. Kazai József és neje Jánki Mária 420 frtért.

Közgazdaság.

Budapesti gabonatözsde.

— Weisz József budapesti terménybizományi cég jelentése. —

Debreczen, augusztus 3.

Készáru 5—10 magasabb

Őszi buza	826—828
Májusi buza	—
Őszi rozs	6.50—6.55.
Tavaszi rozs	—
Őszi zab	5.35—5.35.
Tavaszi zab	—
Májusi tengeri 1899	4.15—4.16.
Julius tengeri	5.00—5.00.
aug.—szep tengeri	4.85—4.90.

Sertésplacz. Budapest Kőbánya 1898 július 31.

Magyar elsőrendű: Öreg nehéz páronként 340 klgron felüli sulyban (— krtól — krig. Öreg közép (páronként 300 260 kgr. sulyban) — krtól — krtól. Fialat nehéz (páron — 23) klgron felüli sulyban) — 65 krtól 70 — krig. Fialat közép páronként 250 300 klgr. sulyban) — 59 krtól 65 — krig. Fialat könnyű (páronként 250 klgrig. terjedő sulyban) — krtól — krig. II. Magyar szedett: Nehéz páronként 280 klgron felüli sulyban) — 52 krtól — 59 krig. Közép (páronként 220—280 krg sulyból) — 44 krt — 45 krig. Könnyű páronként 220 klgrig terjedő sulyban — 3 rától — 44 krig. III. Serbiai: Nehéz (páronként 260 klgr. felüli sulyban) — 51 krtól 52 — krig. Közép (páronként 220—260 klgr sulyban) — 49 — krtól 50 — krig. Könnyű (páronként 220 klgrig terjedő sulyban) — 47 — krtól 48 krig.

Sertés létszám: 1898. évi július hó 26 napján volt készletben: 29.752 darab. 1893. évi július 26-ik napján felhajtott — drb 1898 évi július hó 26-ik napján elszállított 690 drb. 1893 július hó 26-ik napjára marad készletben 25838 drb. Hízottsertés forgalom változatlan.

DEBRECZENI PIACZI ÁRAK.

július 26—hetivásár

Élelmi-szerek és házi cikkek: Száz kilónként: Bab 8—12, burgonya 1.80 frt, borsó 18—28 frt, lencse 20—32 frt, (liszt láng) 19.40 17.80 frt. (zsemlye) 19.20—19 frt. (fehér) 18.60 — frt, (közép) — frt. (rozs) 11.60 kr, (barna) 15 kr, lencse 22—36 kr, liszt (legfinomabb) 20 kr, (buza finom) 19 1/2 kr (buza durva) — kr, (rozs) 18 kr, (zsemlye) — kr, (fehér közép) — kr, (barna közép) — kr, szappan 20—24 kr, zsir (disznó) — kr, (liba) — kr, nuzlaszon ó — kr, szalonna uj 68 kr, sólia 70 kr. Literenként: Borsó 14—16 kr, bor (ó hegyi) 40—60 kr, (ó kerti) 40—60 kr, (uj kerti) 30—36 kr. eczet — kr, lencse 14—16 kr, petróleum 16—24, pálinka (közönséges) 32 kr — frt, rizskása 14—34 frt, szén (putnoki, 1.00 frt, (salgótarjáni) 1.50 frt, (szalon) 1.80 frt, pirszen 2.00 frt, szalonna ó 65. — frt, szalonna uj 52—53 frt, szalonna sóltan — frt, háj uj — frt, háj ó 56—60 frt, zsir — frt. — Kilónként: Bab 8—12 kr, borsó 18—24 kr, burgonya 3 kr, kenyér (fehér) 18 tejl 10 kr, tejjel 40 kr.

Állatvásár: Szarvasmarha felhajtott 600 drb, eladatott 500 drb; ló felhajtott 350 drb, eladatott 280 drb; juh és bárány felhajtott — drb, eladatott — drb.

Husárak: Marhahus kilónként 36—54 kr borjúhus 56—60 kr juhhus 32—36 kr, sertés-hus 48—60 kr.

Gabonaneműek: Buza 12.00—11 frt kétszeres 11.50—10.70 frt, árpa 5.60—5.40 frt zab 6.40—6.20 frt, tengeri 5.90—4.70, lencse — frt, köleskása — frt.

Tájékoztató.

Nyilvános olvasó terem, a kollégiumban nyitva van hétfőn szerdán, szombaton d. u. 5-6 ig.
 Muzeum, a kollégiumban nyitva van vasárnapként d. e. 10-12 ig.

Bérvessék dijszabályzata.

	Két lovas	Egy lovas
I. Napszámra.		
Egész napra, reggeli 7 órától esti 9 óráig	5	3
Fél napra, reggeli 6 órától d. n. 1-ig, vagy d. u. 1-től esti 9 óráig	3	2
II. Óraszámra.		
Fél órára	40	30
1/4 órára	60	47
Egy egész órára	80	60
Minden következő órára	40	30
Az utolsó órán túl félórára v. kevesebb időre	20	17
III. Egyes járatokért.		
Megállapodás és visszamenet nélkül a város sorompóián belül	50	30
IV. Meghatározott járatok.		
Temetéseknél (valláskülönbség nélkül), ha a végtisztesség a templomban történik, a temetőbe ki és vissza	3	1 40
A háztól egyenesen a temetőbe ki és vissza	1 20	80
A színházba menet	60	40
A színházból jövet	80	60
bármely vasuti indóház vagy raktárhoz nap-pal menet vagy jövet kézi táskával	50	30
éjjel	80	60
A kocsi mellé elhelyezett minden darab málna után külön 10 krajczár díj jár.		
A kocsislyázo, vagy csónakázó tóhoz, csukorgyár, légszuszgyár, kertészeti egylet és gőzmalomhoz menet vagy jövet	50	30
menet és visszajövet egy órai várakozással	50	30
A nagyerdői fürdőházhoz, polgári vagy katonai lövöldéhez menet vagy jövet	50	30
menet és jövet egy órai várakozással minden következő órára	1	70
Külső barom- és lövésártérre oda és vissza egy órai várakozással	1 20	90
minden következő órára	40	30
Katonai laktanyához és katonai kórházhoz menet vagy jövet	50	30
menet és visszajövet 1 órai várakozással minden további órára	80	30
	40	

Egy női szabónő ajánlja magát uri házakhoz ki több időn át működött B.-pesten Manaszterli műtermében.

Lakik Széchenyi-utca 1760. sz. 2 emelet.

Taublerné.

21946

II 898

Árverési hirdetmény.

Alólirott m. kir. pénzügyigazgatóság részéről ezennel közhirrre tétetik, miszerint az irattárból kiselejtezett több méter mázsára menő használt papírok és nyomtatványok folyó evi augusztus 4 én a kir. pénzügy igazgatóság helyiségében megtartandó nyilvános árverésen a legtöbbet ígérőknek elfognak adadni.

Debreczen 1898 július 16.

Szunyogh.

Vasuti menetrend

Érvényes 1898. Május hó 1-től

— Egységes vasuti idő szerint. —

Debreczen Budapest (M. áll. v.-tól.)

Debreczenből indul		V o n a t		Erkezik	
P.-Ladány*	12.— déli	Vegyesvonat	1.28	délután	
P.-Ladány	3.37 délután	Tv. sz. sz.	5.13	délután	
P.-Ladány	8.15 este	Személyvonat	9.45	este	
Budapest	9.01 reggel	Gyorsvonat	1.50	délután	
Budapest	12.36 délután	Személyvonat	8.10	este	
Budapest	10.27 este	Személyvonat	5.45	reggel	
Debreczen—M.-Sziget					
Királyháza	5.22 reggel	Személyvonat	1.10	délután	
M.-Sziget	3.— reggel	Személyvonat	9.50	dél előtt	
M.-Sziget	3.56 délután	Személyvonat	10.50	este	
M.-Sziget	6.55 délután	Gyorsvonat	11.25	este	
Szatmár	8.20 este	Tv. sz. sz.	12.46	este	
Debreczen—Szerencs					
Szerencs	8.25 reggel	Személyvonat	11.26	dél előtt	
Szerencs	4.01 délután	"	7.07	délután	
Szerencs	7.05 este	"	10.30	este	
Debreczen—Füzes-Abony					
Füzes-Abony	4.42 reggel	Vegyesvonat	10.24	dél előtt	
Füzes-Abony**	4.16 délután	"	7.56	délután	
Debreczen—Nagy Léta—Vértes					
N.-Léta—Vértes	8.35 reggel	Vegyesvonat	10.03	dél előtt	
N.-Léta—Vértes	4.21 délután	"	6.15	délután	
Debreczen—Tisza-Lök					
B.-Szt-Mihály	5.28 reggel	Vegyesvonat	9.17	reggel	
"	4.06 délután	"	7.29	este	
H.-Nánásig	11.20 déli	"	1.18	délután	

* Minden kedden.

** Csak Tisza-Füredig.

Budapest—Debreczen

Debreczenbe érkezik		V o n a t		Indulnán	
P.-Ladány	7.40 reggel	Tv. sz. sz.	6.05	reggel	
P.-Ladány	5.14 reggel	Személyvonat	4.06	reggel	
Budapest	3.36 délután	Személyvonat	9.15	dél előtt	
Budapest	6.50 délután	Gyorsvonat	2.15	délután	
Budapest	2.40 éjjel	Személyvonat	7.05	este	
M.-Sziget—Debreczen					
Szatmár	7.51 reggel	Személyvonat	4.—	reggel	
M.-Sziget	12.16 délután	Személyvonat	6.—	reggel	
Királyháza	6.54 délután	Személyvonat	1.22	délután	
M.-Sziget	8.54 reggel	Gyorsvonat	4.50	délután	
M.-Sziget	10.12 este	Személyvonat	3.50	délután	
Szerencs—Debreczen					
Szerencs	8.07 reggel	Személyvonat	5.—	reggel	
Szerencs	12.21 délután	Személyvonat	9.07	dél előtt	
Szerencs	7.67 este	Személyvonat	5.13	délután	
Nagy-Léta—Vértes—Debreczen					
N.-Léta—Vértes	7.18 reggel	Vegyesvonat	5.25	reggel	
N.-Léta—Vértes	3.13 délután	"	1.05	délután	
Tisza-Lök—Debreczen					
Tisza-Lök	8.17 reggel	Vegyesvonat	5.06	reggel	
Tisza-Lök	6.51 este	"	2.40	délután	
H.-Nánásig	3.30 délután	"	1.30	délután	
Füzes-Abony—Debreczen					
Tisza-Füred	8.— reggel	Vegyesvonat	4.18	reggel	
Füzes-Abony	5.31 délután	"	11.35	dél előtt	
F.-Abony*	7.47 este	"	5.22	délután	

* Csak Ohat-Kócsig.

Debreczen, 1898. nyomtatott Kutasi I. könyvnyomdájában